

PRIBLIŽAJMO UNESCOVA BIOSFERNA OBMOČJA PREBIVALCEM (MaB)

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Vodilni partner: LAS Dolina Soče

Sodelujoči LASi: LAS Dolina Soče, LAS Krasa in Brkinov, LAS Med Snežnikom in Nanosom, LAS Gorenjska košarica, LAS Posavje ter LAS Obsotelje in Kozjansko

Projektne partnerji na območju LAS Krasa in Brkinov: Park Škocjanske jame, Slovenija

Trajanje operacije: 1. 10. 2018 do 30. 9. 2020

Celotna vrednost operacije LAS Krasa in Brkinov: 32.342,79 EUR

Celotna vrednost operacije LAS Krasa in Brkinov brez DDV: 30.007,42 EUR

Upravičeni stroški operacije: 30.007,42 EUR

Stopnja sofinanciranja: 85 %

Odobrena vrednost sofinanciranja: 25.506,30 EUR

Operacija je bila s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja potrjena z Odločbo o pravici do sredstev z dne 03. 08. 2018.

Povzetek operacije:

Projekt sodelovanja bo povezal vsa tri biosferna območja Slovenije (BO Kras in porečje Reke, BO Kozjansko in Obsotelje ter BO Julijske Alpe) ter prispeval k povečanju njihove prepoznavnosti in izkoristil potenciale, ki jih Unescovo imenovanje prinaša območju. V okviru operacije bodo izvedene številne skupne aktivnosti (ozaveščanje, promocija, izmenjava dobrih praks in znanj, organizacija in izvedba dogodkov posvečenih dnevu BO Slovenije, snemanje oddaje o perspektivnih in inovativnih podjetniških idejah v BO Slovenije, skupna izobraževalna zgibanka s predstavitvijo BO Slovenije) ter specifične aktivnosti po LASih.

Na področju BO Krasa in porečje Reke bodo organizirane strokovne delavnice in ekskurzije za prebivalce BO, organizirane delavnice in svetovanja za podjetne posameznike z namenom trženja naravne in kulturne dediščine na območju BO ter promocija območja tudi širše.

»Man and the Biosphere Programme« (MaB), program Človek in Biosfera, je medvladni raziskovalni program UNESCO (organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, ang. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation), ki poteka že od leta 1971. Njegov cilj je vzpostaviti ravnovesje odnosa med človekom, naravo in kulturnim izročilom. Razglašena biosferna območja predstavljajo vzorčne primere za uresničevanje trajnostnega razvoja na lokalni, nacionalni in globalni ravni.

Biosferna območja (BO) imajo naslednje funkcije:

- ohranjanje ekosistemov, krajine in biološke pestrosti,
- spodbujanje gospodarskega razvoja, ki je gospodarsko in kulturno trajnostno usmerjen,
- logistično podporo za raziskave, monitoring, izobraževanje, ki se nanašajo na lokalno, regionalno, nacionalno in globalno ohranjanje narave in trajnostni razvoj.

Unesco vsakih 10 let preverja status biosfernega parka in pri tem primerja izvedene aktivnosti in dosežene rezultate. Posebnost biosfernih območij je v tem, da vzpostavljajo pozitiven odnos in enakovredno partnerstvo med človekom in naravo. V biosfernih območjih zavarovana narava ni pomembnejša od uravnoveženega gospodarskega razvoja. Prav zato so ta območja zanimiva in drugačna. Prebivalcem ponujajo številne priložnosti, ne nazadnje prinaša Unescovo priznanje izjemno promocijsko prednost in prepoznavnost. Svetovna mreža biosfernih območij danes vključuje 669 biosfernih območij v 120 državah, vključujoč 20 čezmejnih biosfernih območij.

Na območju Slovenije obstajajo 3 biosferna območja:

Biosferno območje Julijske Alpe je bilo razglašeno leta 2003, z njim pa upravlja Triglavski narodni park. BO Julijske Alpe leži na severozahodu Slovenije, na tromeji med Slovenijo, Italijo in Avstrijo. Razdeljeno je na osrednje, robno in vplivno območje. Meje biosfernega območja so uradno opredeljene z administrativnimi mejami 10 občin, vključenih v biosferno območje in sicer: Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora, Radovljica, Tolmin in Žirovnica. Osrednji in robni del biosfernega območja predstavlja zavarovano območje Triglavskega narodnega parka (TNP), ki poleg visokogorskega območja vključuje tudi nekaj pomembnejših turističnih destinacij oziroma krajev, kot so Bohinj, Pokljuka, Planica, Trenta in Log pod Mangartom. Z vidika turistične destinacije Julijske Alpe je nujno obravnavati biosferno območje Julijske Alpe kot celoto. Osrednje varovano območje namreč predstavlja glavno privlačnost Julijskih Alp, po drugi strani pa je to hkrati tudi najbolj dragoceno in občutljivo območje z vidika varovanja naravne in kulturne dediščine. S ciljem zagotavljanja uravnoveženega in trajnostnega razvoja biosfernega območja Julijske Alpe je zato pomembno vključevanje tudi območij, ki so izven zavarovanega območja TNP. Celotno biosferno območje Julijske Alpe meri 195.723 ha.

Biosferno območje Kras in porečje Reke, s katerim upravlja Park Škocjanske jame, je bilo razglašeno v letu 2004. Po razmejitvah pokriva z osrednjim območjem zavarovano območje Parka Škocjanske jame, z vplivnim območjem pa tudi vplivno območje Parka Škocjanske jame, tranzicijsko območje pa obsega območje občine Divača. Celotno območje obsega 59.780 ha in se nahaja v petih občinah: Ilirska Bistrica, Hrpelje-Kozina, Divača, Pivka in Postojna. V ožjem zavarovanem območju, ki obsega 403 ha, se izvaja varstvo biološke pestrosti, naravne in

kulturne dediščine, monitoringa in raziskav, ki imajo kar se da majhen vpliv na občutljive ekosisteme. Dejavnosti upravljavca v vplivnem območju, ki pokriva 45.000 ha, so v povezavi z nalogami ožjega zavarovanega območja in v skladu z dobro ekološko prakso. V tranzicijskem območju, s površino 14.377 ha, se dejavnosti navezujejo na izobraževanje in ozaveščanje ter spodbujanje trajnostnih praks v turizmu in drugih dejavnostih. Poleg omenjenih so v biosfernem območju dejavnosti vezane na kmetijstvo, gozdarstvo, bivanjska naselja in drugo rabo, kjer lokalne skupnosti, upravljavske agencije, znanstveniki in nevladne organizacije ter drugi deležniki, v skladu z naravovarstvenimi, kulturnimi, družbenimi in ekonomskimi interesi, delujejo skupaj, da smotrno upravljajo in trajnostno razvijajo naravne vire območja.

Biosferno območje Kozjansko in Obsotelje, ki je bilo razglašeno leta 2010, upravlja Kozjanski park. BO Kozjansko in Obsotelje se nahaja med Savo, Savinjo in Sotlo in obsega površino 94,81 ha. V osrednjem območju se nahaja celotno zavarovano območje Kozjanskega regijskega parka, skoraj polovica osrednjega in robnega območja pripada območjem Natura 2000. Območje zajema enajst občin. Največji delež ozemlja osrednjega in robnega dela biosfernega območja imajo občine Bistrica ob Sotli, Dobje in Kozje, sledijo Podčetrtek, Laško, Šentjur, Brežice, Sevnica, Krško, Šmarje pri Jelšah in Radeče.

Cilji operacije:

- približati biosferna območja prebivalcem in širši javnosti,
- povezati vsa biosferna območja v Sloveniji,
- izkoriščati potenciale biosfernih območij za namene ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter izboljševanja dohodkovnega položaja lokalnih prebivalcev,
- komunikacija in prenos dobrih praks ter znanj med biosfernimi območji,
- povezati ponudnike s skupnim nastopom na trgu ter predstavitev biosfernih območij Slovenije za boljšo prepoznavnost,
- ozaveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in varovanju biosfernih območij Slovenije.

Glavne dejavnosti za doseganje ciljev:

- vodenje in koordinacija projekta,
- organizacija in izvedba strokovnih ekskurzij v BO Slovenije ter prenos znanja med območji,
- oblikovanje in tisk izobraževalne zgibanke s predstavitvijo BO Slovenije,
- organizacija in izvedba lokalne prireditve posvečene dnevu BO Slovenije,
- izdelava promocijskega materiala (nakup majic ter tisk),
- snemanje oddaje o perspektivnih in inovativnih podjetniških idejah v BO Slovenije,
- izvedba izobraževalnih delavnic.

Pričakovani rezultati aktivnosti:

- izvedene strokovne ekskurzije v BO Slovenije ter prenos znanja in izkušenj,
- izvedene izobraževalne delavnice za deležnike v BO,
- izvedena podjetniška svetovanja in usposabljanja,
- vzpostavljen sistem organiziranja dnevov biosfernega območja z izborom in imenovanjem ambasadorjev BO,

- izvedeno usposabljanje gostitelj interpretator s pridobljeno licenco,
- oblikovana in natisnjena zgibanka s predstavitvijo BO Slovenije ter prilagoditev »LAHKO BRANJE« za ranljive ciljne skupine,
- izvedena lokalna prireditev posvečena DNEVU BO SLOVENIJE z vključitvijo deležnikov in ponudnikov iz vseh 3 BO Slovenije,
- izvedene komunikacijske in promocijske aktivnosti ter izdelan promocijski material,
- posneta in predvajana oddaja na nacionalni in lokalni TV na temo perspektivne in inovativne ideje v BO Slovenije,
- izvedene skupne izobraževalne delavnice na temo Vzpostavitve najbolj učinkovitih komunikacijskih orodij z upravljavci BO Slovenije.

Koristi za območje:

- s komunikacijo in promocijo bo območje prepoznalo in začelo izkoriščati prednosti in potencialne, ki jih prinaša Unescovo imenovanje predvsem v smislu promocije in prepoznavnosti;
- območje LAS med Snežnikom in Nanosom ter LAS Krasa in Brkinov bo dobilo izhodišča za skupno promocijo zaščitenega območja – izdelava celovite komunikacijske strategije, v delavnicah pa bomo spodbujali povezovanje, trženje in skupen nastop ponudnikov na trgu;
- podjetniške delavnice ter individualna svetovanja bodo namenjena za izboljšanje dohodkovnega položaja in spodbujanje podjetnikov k novim pristopom trženja na BO Krasa in porečje Reke;
- izbor ambasadorja bo pripomogel k večjemu ozaveščanju prebivalcev BO glede ohranjanja okolja in pomena Biosfernega območja;
- izvedena usposabljanja za gostitelj interpretator bodo omogočala promocijo, razpoznavnost in pravilno interpretacijo BO Krasa in porečja Reke;
- izvedene delavnice za lokalne prebivalce bodo omogočale prepoznavnost dodane vrednosti lokalnega okolja z vidika BO;
- s konkretnim povezovanjem območja kot turistične destinacije in sodelovanjem z drugimi BO Slovenije se vzpostavljajo tudi pogoji za skupno in trajnostno upravljanje naravne in kulturne dediščine;
- preko delavnic, predavanj in promocije se bo krepila ozaveščenost lokalnega prebivalstva o ohranjanju naravne in kulturne dediščine.

Spletne povezave Evropske komisije in Programa razvoja podeželja:

www.program-podezelja.si

https://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_sl